

TEMPS ERA TEMPS

Quinze anys de Parc Natural dels Ports

El passat 21 de juny es van complir quinze anys del decret de la Generalitat de Catalunya de creació del Parc Natural dels Ports. Els nou municipis que comparteixen territori del massís celebraran actes commemoratius al llarg de l'any, amb l'acte central a Roquetes, seu de la direcció del Parc, que va tindre lloc dimecres passat. Simultàniament, s'ha reactivat el debat sobre la possibilitat de convertir els Ports en parc nacional.

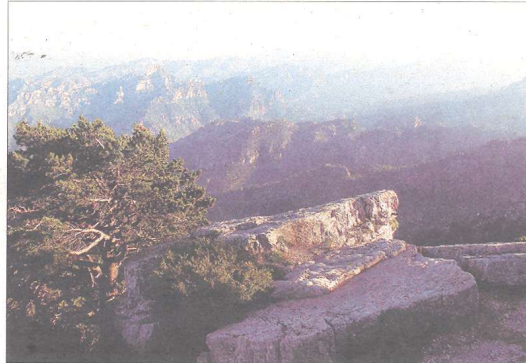

Josep Bayerri Raga

El Port, amb una extensió pròxima als mil quilòmetres quadrats, és un massís muntanyós on conflueixen els sistemes orogràfics del llevant peninsular: la serralada costanera catalana des del Montsant, el Boix i la Creu de Santos; els ports valencians del Maestrat i el Penyalgosa des del sud; i la serra de Gúdar, cap al Sistema Ibèric, al Terol aragonès. De fet, és la frontera natural entre els tres territoris de l'antiga corona d'Aragó, amb el punt de confluència al tossal del Rei (1.356 m) i l'alçada màxima al cim de Caro (1.447 m), al terme de Roquetes. El conjunt dels Ports és d'una gran varietat i riquesa, especialment botànica –en alguns casos, única–, però també faunística i per la composició geològica, la bellesa paisatgística i el seu estat de conservació.

El massís inclou territori de 17 municipis: Roquetes, Tortosa, Paüls i Alfara al Baix Ebre; la Sénia i Mas de Barberans al Montsià; Arnes, Horta de Sant Joan i Prat de Comte a la Terra Alta; Rossell, Vallibona, la Pobla de Benifassà (amb Fredes) i Castell de Cabres a la comarca valenciana del Baix Maestrat; i Beseit, Vall-de-roures, Pena-roja de Tastavins i Fontdespatlla al Matarranya aragonès.

La singularitat cinegètica dels Ports va fer que, ja l'any 1966, el ministeri d'Agricultura acotés una part dels que s'anomenaven "Puertos de Tortosa-Beceite" com a Reserva Nacional de Caça per salvaguardar espècies com la cabra hispànica ("la salvatge", en terminologia local) i el porc senglar. Fa 15 anys va ser la Generalitat qui va protegir la part catalana de la serralada (35.050 hectàrees) declarant-la parc natural. Des de fa un temps s'està gestionant l'am-

Les diferents vies d'accés (Roquetes, Horta, Beseit, Fredes...) són mostra de la pluralitat dels Ports i de que cadascú considera "el Port" propi.

pliació del perímetre per incloure-hi les serres de Pàndols i Cavalls i altres espais naturals de la comarca de la Terra Alta. L'any 2006, la Generalitat valenciana va crear el Parc Natural de la Tinença de Benifassà incloent un total de 5.040 hectàrees de forma fragmentada i discontinua amb la zona de Fredes, el tossal d'en Cervera (1.347 m) i el Negrell (1.343 m) com a punts més significatius, tot i que, paral·lelament, es van regular els usos agrícoles, ramaders i

humans a altres 20.284 hectàrees com una mena de pre-parc. En canvi, la part dels Ports a la comarca del Matarranya no gaudeix de cap protecció ni consideració global excepte la declaració de Reserva Natural de Caça del 1966. Aquest fet és especialment greu considerant que inclou un dels paratges més destacats del conjunt, les gúbies del Parrissal, protegides per iniciativa del municipi, i la mateixa vila de Beseit, de referència obligada per ser el poble

més endins al massís.

Fa tres anys, la Generalitat de Catalunya va suggerir la possibilitat de convertir el Parc Natural dels Ports en parc nacional. Els parcs nacionals estan considerats, arreu del món, com a santuaris de la natura, la vigilància és molt estricta en tots els sentits i l'aflluència és regulada, tot i que assoleixen gran prestigi i popularitat (actualment, a Catalunya només hi ha el d'Aigües Tortes-Estany de Sant Maurici). La proposta va rebre respostes favorables, especialment si es tractava de crear un parc nacional aplegant els territoris de les tres comunitats, en el marc de la declaració de les Terres de l'Ebre com a Reserva de la Biosfera aquell mateix any. Al llarg del temps s'han continuat fent públiques opinions diverses de propietaris, caçadors, ramaders i entusiastes excursionistes, entre d'altres, i, especialment, els que hi tenen interessos econòmics, que van anunciar la seua oposició. Els partits polítics es mantenien a l'aguait, però aquesta setmana el PSC de l'Ebre, que governa dos dels nou ajuntaments catalans amb interessos als Ports, ha fet pública la seua ferma oposició al projecte al·legant els interessos dels habitants de la zona. El debat continua viu. ■